

Η Διάσκεψη της Γιάλτας και το δράμα της Ελλάδος.

Γράφει ο Ιωάννης Κρασσάς, Αντιστράτηγος ε. α.

«Το μοναδικό πράγμα που είναι χειρότερο από τους συμμάχους είναι να μην έχεις συμμάχους».

Ουίνστον Τσώρτσιλ.

Το χρονικό διάστημα από 4 έως 11 Φεβρουαρίου του 1945, οι τρεις μεγάλοι του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου συναντήθηκαν στην Γιάλτα της Κριμαίας, προκειμένου να εξασφαλίσουν τα συμφέροντά τους, ενόψει της επικείμενης συντριβής της Γερμανίας.

Ο Βρετανός πρωθυπουργός Ουίνστον Τσώρτσιλ διάνυε το 70^ο έτος της ηλικίας του, ο Γραμματέας του Κουμμουνιστικού Κόμματος της Σοβιετικής Ενώσεως Ιωσήφ Στάλιν το 65^ο, ενώ ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Φραγκλίνος Ρούσβελτ το 62^ο. Ο τελευταίος, παρότι ήταν ο νεότερος, αντιμετώπιζε τα περισσότερα προβλήματα υγείας, τα οποία τον οδήγησαν στον θάνατο δύο μήνες μετά την σύσκεψη. Τους τρεις συμμάχους ένωνε το κοινό τους μίσος κατά του Χίτλερ. Ο Στάλιν μέχρι τον Ιούνιο του 1941 ήταν σύμμαχός του. Η συμμαχία σχηματίστηκε για την διεξαγωγή του πολέμου και κατέρρευσε μετά την ήττα της Γερμανίας και της Ιαπωνίας. Μετά την διάλυσή της, η υφήλιος βίωσε μια μεγάλη περίοδο διχασμού, από το 1945 μέχρι το 1991, εξαιτίας του ψυχρού πολέμου.

Η Διανομή.

Τα κύρια θέματα που συζητηθήκαν στην διάσκεψη αφορούσαν:

- Τον διαμελισμό και την κατοχή της Γερμανίας.
- Την πλήρη διάλυση του ναζιστικού συστήματος εξουσίας.
- Την διενέργεια ελεύθερων εκλογών στις χώρες που θα απελευθερωθούν οι σύμμαχοι.
  - Την καταβολή πολεμικών αποζημιώσεων από την Γερμανία, ύψους 20 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Το 50% εξ αυτών θα ελάμβανε η ΕΣΣΔ(Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών).
  - Την ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών(ΟΗΕ), στον κανονισμό λειτουργίας του οποίου συμφωνήθηκε να συμπεριληφθεί το δικαίωμα αρνησικυρίας(βέτο), των μονίμων μελών του συμβουλίου ασφαλείας σ' όλες τις αποφάσεις του.

Ο Στάλιν συμφώνησε να κηρύξει τον πόλεμο εναντίον της Ιαπωνίας, 3 μήνες μετά την παράδοση της Γερμανίας με αντάλλαγμα τις Αλεούτιες νήσους, τη Σαχαλίνη, το λιμάνι του Πορτ Άρθουρ στην Μαντζουρία και τον έλεγχο της Μογγολίας.

Το Δίκαιο του Ισχυρότερου.

Οι δύο «δυνατοί παίκτες» της συναντήσεως ήταν ο Στάλιν και ο Ρούσβελτ. Η αμερικανική και βρετανική αποστολή αριθμούσαν 700 άτομα. Κατά τρόπο κυνικό συμφώνησαν ότι, τα μικρότερα έθνη δεν μπορούσαν να αποτελούν ισότιμους εταίρους. Το πιστεύω του Στάλιν ήταν: «στην πολιτική καθοδηγείσαι από τον υπολογισμό των δυνάμεων». Ο πονηρός, κυνικός και αδίστακτος Γεωργιανός, ήταν ο μόνος που ήξερε τι ήθελε και δεν λογοδοτούσε σε κανένα. Οι χώρες που απελευθερώθηκαν από τον Κόκκινο Στρατό παρέμειναν υπό τον ασφυκτικό έλεγχο της Σοβιετικής Ενώσεως, μέχρι την διάλυσή της. Ο Ρούσβελτ πίστευε αφελώς ότι, ο Στάλιν είχε την ίδια αντίληψη, όσον αφορά τα δημοκρατικά δικαιώματα των λαών. Είχε πολιτικές ευαισθησίες και υπολόγιζε την αμερικανική κοινή γνώμη. Οι απαιτήσεις της Ρωσίας για τον πλήρη έλεγχο όλων των κρατών της Ανατολικής Ευρώπης και οι εδαφικές διεκδικήσεις εις βάρος της Πολωνίας τον προσγείωσαν στην σκληρή πραγματικότητα. Για τον Τσώρτσιλ η διάσκεψη αποτέλεσε «σανίδα σωτηρίας». Προσπάθησε να διασώσει την βρετανική αυτοκρατορία, υπερασπίσθηκε την

Γαλλία, όπως επίσης την αποφυγή «διαλύσεως» της Γερμανίας με την επιβολή δυσβάσταχτων όρων.

Η διάσκεψη της Γιάλτας υπήρξε περισσότερο αποτελεσματική, όσον αφορά την διατήρηση της ειρήνης, σε σύγκριση με την σύσκεψη ειρήνης των Παρισίων το 1918, μετά την λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, στην οποία συμμετείχαν 32 κράτη. Στην ιδιαίτερή αυτή διάσκεψη τρία πρόσωπα όρισαν το μέλλον της ανθρωπότητας. Στα κράτη για τα οποία ελήφθησαν αποφάσεις εναντίον της βουλήσεως των λαών τους, δημιουργήθηκαν πληγές οι οποίες ακόμα αιμορραγούν και θέτουν σε κίνδυνο την διεθνή ασφάλεια και την ειρήνη. Για την Ελλάδα το μεγάλο κέρδος υπήρξε η ένταξή της στις δυτικοευρωπαϊκές δημοκρατίες, η οποία είχε ήδη συμφωνηθεί από τον Στάλιν και τον Τσώρτσιλ, στην Μόσχα, τον Οκτώβριο του 1944, στην περίφημη συμφωνία των ποσοστών.[\[1\]](#)

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος υπήρξε μία σύγκρουση με έπαθλο την παγκόσμια κυριαρχία. Οι εμπόλεμοι, πλην των ΗΠΑ, εξάντλησαν και την τελευταία ικμάδα των δυνάμεων τους για την κατάκτηση της νίκης. Μεγάλες χώρες με ισχυρούς στρατούς, όπως η Γαλλία, η Πολωνία και η Ιταλία δεν άντεξαν και εγκατέλειψαν τον αγώνα. Οι ΗΠΑ έδωσαν την νίκη στους συμμάχους χάρις στην ισχυρότατη οικονομία, στους ανεξάντλητους πόρους και στην τεράστια βιομηχανική παραγωγή που διέθεταν.[\[2\]](#)

Ο Ρούσβελτ κατηγορήθηκε για την υποχωρητικότητά του προς το Στάλιν, δωρίζοντάς του την μισή Ευρώπη, και θέτοντας 100 εκατομμύρια ευρωπαίους υπό την πιο στυγνή τυραννία. Οι ΗΠΑ αναδείχθηκαν τελικά οι μεγάλοι κερδισμένοι της Συμμαχίας. Σήμερα αποτελούν την μοναδική υπερδύναμη και κατέχουν την πρώτη θέση στον πλανήτη τόσο οικονομικά, όσο και στρατιωτικά. Η Κίνα είναι η ανερχόμενη υπερδύναμη (2^η ισχυρότερη οικονομία και 3^η σε στρατιωτική ισχύ). Οι οικονομίες της Ιαπωνίας και της Γερμανίας κατάτάσσονται στην 3^η και 4^η θέση παγκοσμίως.

Στην Ελλάδα κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (από 2 έως 12 Φεβρουαρίου 1945), διεξάγονταν συνομιλίες, μεταξύ της Ελληνικής Κυβερνήσεως (Πρωθυπουργός Νικόλαος Πλαστήρας) και των εκπροσώπων του ΕΑΜ(Εθνικού

Απελευθερωτικού μετώπου), οι οποίες κατέληξαν στην Συμφωνία της Βάρκιζας, μετά την αποτυχία του ΚΚΕ να καταλάβει δια των όπλων την εξουσία, τον ματωμένο Δεκέμβριο του 44.

Τα αιματηρά γεγονότα εκείνης της περιόδου εγείρουν δύο εύλογα ερωτήματα:

Γιατί ο Στάλιν δεν απέτρεψε την προσπάθεια του ΚΚΕ για την κατάληψη της εξουσίας δια των όπλων, την στιγμή μάλιστα που είχε συμφωνήσει για την ένταξη της Ελλάδος στην Βρετανική σφαίρα επιρροής, τα σοβιετικά στρατεύματα σταμάτησαν στην ελληνική μεθόριο, ενώ τα βουλγαρικά εκκένωσαν την Ελλάδα ?

Ο στόχος του Στάλιν ήταν οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Πιθανόν να ήθελε να δείξει, ότι όπως αυτός δεν βοήθησε τους Έλληνες κομμουνιστές, τηρώντας την συμφωνηθείσα διανομή των χωρών, ανέμενε το ίδιο από τους συμμάχους του για τις χώρες της σφαίρας επιρροής της ΕΣΣΔ. Το ότι η επίδειξη αυτή στοίχισε την ζωή σε δεκάδες χιλιάδες Έλληνες, ήταν κάτι που δεν τον απασχόλησε ιδιαίτερα. Εάν η ηγεσία του ΚΚΕ δεν ενεργούσε σύμφωνα με τις εντολές της Μόσχας θα τιμωρείτο, τόσο για το κίνημα, όσο και για την συμφωνία της Βάρκιζας, γεγονός το οποίο δεν συνέβη ποτέ. **[3]**

Το δεύτερο ερώτημα αφορά εμάς. Με ποια λογική ένας λαός που έχει δοκιμασθεί από:

- Ένα οκτάμηνο πόλεμο, πρώτα με την Ιταλία και στην συνέχεια με την Γερμανία.
- Τέσσερα χρόνια απάνθρωπης ξένης κατοχής, με χιλιάδες θύματα.
- Ένα σκληρό αντιστασιακό αγώνα από πολλές οργανώσεις εθνικής αντιστάσεως, οι οποίες όμως πολεμούσαν και μεταξύ τους.

Να έχει επιδοθεί, πριν την λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, σε μία εμφύλια σύγκρουση για την κατάκτηση της εξουσίας, με πρωτοφανή αγριότητα, μέχρι τελικής πτώσεως, απορρίπτοντας κάθε ιδέα συνεννοήσεως;

Πέρα από την επίκληση πολιτικών ιδεολογιών, αρχών και πιστεύω, ως λαός σκεπτόμαστε με τον δικό μας ιδιαίτερο τρόπο, εγκλωβισμένοι στο τερά-

στιο αυτοκαταστροφικό εγώ μας, μη δυνάμενοι να αναγνωρίσουμε και να παραδεχθούμε τα λάθη μας. **Είμαστε άξιοι της τύχης μας.**

Παρατηρήσεις:

[1] Στις 9 Οκτωβρίου 1944, συμφωνήθηκαν από τους δύο ηγέτες τα ποσοστά επιρροής στις χώρες της Βαλκανικής(Ελλάδα, Γιουγκοσλαβία, Βουλγαρία, Ρουμανία) και την Ουγγαρία. Η Βρετανία είχε ποσοστό επιρροής επί της Ελλάδος 90%, ενώ η ΕΣΣΔ 10%. Τα αντίστροφα ποσοστά συμφωνήθηκαν για την Βουλγαρία και την Ρουμανία, ενώ για την Γιουγκοσλαβία και την Ουγγαρία κατέληξαν στο 50-50. Η συμφωνία γράφηκε ιδιοχείρως από τον Τσώρτσιλ σε ένα μικρό φύλλο χαρτιού.

[2] Ο χρόνος ναυπηγήσεως των εμπορικών πλοίων Liberty (ελευθερία) ήταν 7 ημέρες. Από το σύνολο των 800.000 αεροσκαφών που κατασκευάσθηκαν τον Β΄ ΠΠ, οι ΗΠΑ παρήγαγαν τα 300.000. Ο χρόνος παραγωγής ενός μονοκινητήριου αεροπλάνου ήταν 24 ώρες.

[3] Για την στάση του Στάλιν σ' αυτό το ζήτημα έχουν δοθεί πολλές ερμηνείες, οι οποίες δεν στηρίζονται σε αποδεικτικό υλικό αλλά σε προφορικές μαρτυρίες.

Πηγή : <https://www.istorikadromena.gr/>